

MARJUKKA KORHONEN

niel
j
n
Laa
j
e
m
i
n
e
n
a
a

28.1.-15.3.
'09
KERAVAN
TAIDEMUSEO

LAAJENEVAT + NUKKAVIERUT = LAAJENEMINEN

Keravan Taidemuseoon valmistuva kokonaisuus Marjukka Korhosen teoksia koostuu sarjoista Laajenevat ja Nukkavierut.

Keravan Taidemuseo 28.1. - 15.3.
Kajaanin taidemuseo 5.4. - 31.5.2009

LAAJENEVAT

KASVANNAISIA MINÄN JA MAAILMAN VÄLISSÄ

Leevi Haapala, nykytaiteen tutkija

Tammikuun tunnistaa siitä, että ruumiimme asetetaan tarkkailun ja muokkaamisen kohteiksi. Naistenlehtien laihdutusvinkit, tv-mainosten ravintolisät ja kuntosalien uudet ohjelmat pakottavat itse kunkin luomaan nahkansa uudelleen. Huomio kiinnittyy lisääntyvässä valossa väkisin omaan vartaloon ja siihen, mitä sille on päässyt tapahtumaan syksyn pimeinä iltoina.

Marjukka Korhosen uusissa veistoksissa Laajenevat-sarjasta tapahtuu myös yllättäviä laajenemispyrkimyksiä. Veistokset ovat lapsenomaisissa mitoissa, mutta niiden pinnalle on alkanut kasvaa ja kerrostua litistettyjä kiekkoja ja pallomaisia kasvannaisia – pullistuneista päistä puhumattakaan. Ne ovat irrottautuneet reippaasti idealisoivasta muodonannosta ja tekemässä tilaa tulkinnan todellisuudelle.

Ilmaisussaan Korhonen on irrottautunut reippaasti sekä klassiselle että modernille taiteelle tyypillisestä idealisoivasta muodonannosta. Modernia veistotaidetta uudelleentulkinneen Rosalind Kraussin mukaan ”moderni veistotaide syntyi klassisesta arkeologiasta”, siis siitä haltioitumisesta, minkä taiteilijat kokivat antiikin veistosfragmenttien edessä. Esimerkiksi Constantin Brancusin sulavalinjaiset hahmot on helppo yhdistää kädettömien ja jalattomien torsolöytöjen myötä syntyneeseen kauneusihanteeseen.

Korhosen ilmaisu on saanut juonteen, jossa veistoshahmoja ei voida palauttaa mihinkään tiettyyn realistiseen vastaavuus lähtökohtaan. Ja samalla ne tuntuvat kuvaavan aikaamme hyvinkin tarkasti. ”Oudot tyyppit ovat itsekkäitä, kärsimättömiä, paisuneita ja hukassa. Ne ovat hieman lapsellisia ja koristeellisia. Ne eivät hallitse tilanteita vaan asiat vyöryvät”, kuten Korhonen kuvaa osuvasti uusia veistoksiaan.

Kuvanveistäjänä Korhonen lähestyy tematiikkaa absurdien, jopa surrealististen elementtien kautta. Hänen veistoksensa kiinnittyvät kuvanveiston traditiossa kohtaan, jossa hallittu muoto, selkeys ja esittävä aines antavat tietä vähitellen luonnosmaisuukselle, koristeel-

lisuudelle ja tietyille uusmateriaalisuudelle. Edellä mainittuja piirteitä voisi pitää feministisinä nostoina veistotaiteen kentällä. Mieleen voi palauttaa Louise Bourgeoisin kehon muotoja jatkavat pullistelevat marmorit, Yayoi Kusaman fallisia elementtejä sykkivät kangasveistokset ja Lynda Benglisin kerrostetun röpelöiset vahasukkulat.

Kuvanveistäjän työtä voi perinteisesti kuvata täydellisen muodon tavoitteluksi poistamalla. Hahmo on ikään kuin vangittuna kappaleen sisälle. Korhonen käyttää uusimmissa veistoksissaan vastakkaista työskentelytapaa: kasaamista ja lisäämistä.

Kahdessa Pallopää-veistoksessa lapsen hahmo on tunnistettavissa

LAAJENEMINEN, 2009, lasikuitu ja maali, 44 x 122 x 55 cm

torsona veistosten keskellä. Pää ja sitä pitelevät kädet ovat paisuneet lähes muodottomiksi. Toisen rakkuloiden peittämät jalat sulavat lätäköksi lattiaan. Kasvannaiset ovat jotain, joka on kertaalleen poistettu kehosta, mutta joka ei ole siitä irronnut. Kehon itsestään poistamaa, kuten ulosteita ja eritteitä, pidetään usein likaisena ja arvottomana. Pienille lapsille ulosteet ovat ilon ja ihmettelyn aihe: lahja vanhemmille.

Psykoanalyttisessa tulkinnassa näitä irtoavia osia, ruumiin ja maailman välissä olevia kappaleita kutsutaan osaobjekteiksi. Tällaisiksi tulkitaan myös ruumiin ulokkeet, kuten rinta ja penis, jotka välittävät tätä tehtävää minän ja maailman rajapinnalla. Ne voidaan kokea hyvinä tai pahoina objekteina osana minän eriytymisprosessia. Luomisprosessissa taideteoksilla voi nähdä saman funktion välittävänä materiaana taiteilijan ja maailman välillä.

Korhosen viime vuosien alumiiniin ja maalattuun lasikuituun toteuttamat veistokset Nukkavieruja-sarjasta lähtivät yhteiskunnallisista kysymyksistä ja kipupisteistä. Tuolloin aiheina olivat edellisen laman jälkeinen ylivelkaantumisen ja päihteiden väärinkäytön tuomat ongelmat. Laajenevat-teossarjassaan hän on puolestaan kiinnittänyt huomionsa ihmisten jaksamiseen tämän hetken kilpailuhenkisessä ja globaalien markkinoiden ehdoilla toimivassa Suomessa. Kuvanveistäjän työnsä ohella asiantuntijana ympäristösuunnittelussa hän pääsee näkemään työkuultuuria, joka perustuu suhdanneherkille markkinoille, resurssien vähenemiselle ja jatkuville uudistuksille. Kiristynyt työkuulttuuri heijastuu suoraan työssä jaksamiseen ja henkiseen ilmapiiriin.

Elämä päälaellaan -hahmon pää on kasvanut niin suunnattomasti, että veistos on kellahtanut ylösalaisin. Perspektiivin heilahtamisen lisäksi huomio kiinnittyy eittä-mättä jalkoihin. Jaloissa muovailun jäljet paljastuvat pullistelevina rinkiläketjuina. Niistä puristuu esiin materiaallinen lähtökohta ja väkivaltaiselta vaikuttava luomisen akti. Korhonen ei antaudu vielä täysin muodottoman teemalle, vaan pitää kiinni kehon ykseydestä ja veistosten dynaamisuudesta. Veistosten lisäkkeet ja luonnos-maiset elementit luovat draamaa ja tapahtuman tunnetta.

Ensin koristeilta näyttäneet liitännäiset saavatkin sisällöllisen ulot-tuvuuden. Paisuvat päät, kasvannaiset, kuopat, lisäosat ja liioitellut mit-tasuhteet voi nähdä heijastelevan työelämän oireilua. Stressi, henkinen pahoinvointi ja kiire ilmenevät viimeistään kehojen näyttämöillä.

Kuvanveistäjänä Korhonen kuvaa näitä hienovaraisia ja usein ulospäin ensin näkymättömiä muutoksia liioiteltujen esitysten keinoin. Arkisissa tilanteissa tehdyt havainnot ja tuntemukset saavat muotoja, jotka ylittävät klassiset mittasuhteet ja ideaalit. Ne muuttuvat metaforiksi tapahtuneesta kertoakseen jotain yhteiskunnallisesta tunnelmasta – burn outeista, pitkistä sairaslomista ja poissaoloista työpaikoilla.

Laajenevat-teossarjan hahmot ovat androgyynejä alustoja erilaisten tun-nelmien ja psyykkisten varausten esittämiselle. Muodonanto nykyhetken mielettömyydelle ja tehokkuus ajattelun seurauksille on Korhosen veistosten yksi olottuvuus. Hahmojen veistoksellinen ilakointi ja yllättävät perspektiivit saa-vat katseen tarkentumaan itse hahmoihin ja niistä lenteleviin mielikuviin.

PALLOPÄÄ, 2009, pronssi, 90 x 40 x 57 cm

PALLOPÄÄ, työvaihekuva

PALLOPÄÄ, 2009
pronssi
90 x 40 x 57 cm

*“Työhuone edustaa hiljaisuutta, hiljaista ajattelua,
hiljaisuudessa oloa. Se on tila, jossa ei ole esteitä.
Olen omien ajatusteni instrumentti”
- Marjukka Korhonen*

NUKKAVIERU 1, 2006, valualumiini, 130 x 34 x 25 cm

NUKKAVIERUT

TEOKSIA PIENESSÄ JA SUURESSA MITTAKAAVASSA

Marjukka Korhosen haastattelu 9.10.2008

FM Sanna Ojanne / Kajaanin taidemuseo

Kuvanveistäjä Marjukka Korhosta kiinnostaa ihminen ja ihmisen kuvaaminen, mutta yhtä lailla luonto ja sen monimuotoisuus ja oikeudet. Ympäristöteema tuli mukaan heti uran alkutaipaleella, kun Korhonen sai suunniteltavakseen Imatran moottoritien

ympäristötaidekokonaisuuden. Tuolloin nuori, vastikään Kuvataideakatemiasta valmistunut taiteilija otti vastaan haasteen, jonka todellinen mittakaava paljastui vasta projektin edetessä. Kesätyöpaikkaa kysellyt Korhonen huomasi pian suunnittelevansa yhtä sillankaidetta suurempaa kokonaisuutta, joka lopulta käsitti koko toistakymmentä kilometriä pitkän moottoritien ympäristötaiteen suunnittelun siltojen värimaailmaa myöten. Teokset toteutettiin olemassa olevaa materiaalia, kuten kiviä ja kasveja käyttäen, ympäröivä maisema huomioiden.

HAJU, 2006, lasikuitu, 20 x 18 x 20 cm

Teos palkittiin Kaakkois-Suomen rakennus- ja ympäristötaidepalkinnolla vuonna 1996.

Ympäristötaideprojektin jälkeen Korhonen palasi installaatioiden pariin, joita oli alkanut tehdä jo opiskeluaikoina. Opinnot Suomen Kuvataideakatemiassa Radoslaw Grytan johdolla ja vuosi Pietarin kuvataideakatemiassa, Repin-Instituutissa, olivat antaneet vahvan pohjan ihmisen anatomian ja liikkeen kuvauksen hallitsemiseen klassisen kuvanveiston menetelmin. Klassinen kuvanveisto tuntui kuitenkin aikansa eläneeltä, nykymaailmasta vierautuneelta reliktiltä, josta oli pyristeltävä irti. Korhonen alkoi tehdä tilaa hyödyntäviä, osin katsojan kanssa vuorovaikutteisia installaatioita, joita syntyi vuosina 1992 - 2005. Lopullinen vapautuminen akademiaoppien kahleista tapahtui nelisen vuotta sitten äitiysloman myötä, jolloin Korhonen oli poissa työhuoneelta vuoden verran. Tilallinen ja ajallinen välimatka edesauttoi oman työskentelyn arvioimista. Mallimuovailu ja ihmisen kuvaaminen alkoi jälleen kiinnostaa installaatioiden sijaan ja tuloksena syntyi valualumiinista ja lasikuidusta toteutetut *Nukkavierut*, ihmisen erilaisia riippuvuuksia käsittelevä veistossarja.

Nukkavierut syntyi ilman malleja, vapaalla kädellä. Pyrkimys luonnosmaisuuuteen, rosoisuuteen, näennäiseen viimeistelemättömyyteen, näkyy vielä selvemmin uusimassa teos-sarjassa *Laajenevat*, jonka muotokieli ottaa aimo loikan absurdin mielikuvitusmaailman puolelle yhteiskunnallista kantaaottavuutta menettämättä. Veistokset ovat ensi kertaa esillä Keravan ja Kajaanin taidemuseoissa.

NUKKAVIERU 3, 2006
valualumiini, 84 x 44 42 cm

NUKKAVIERU 2, 2006
valualumiini, 135 x 62 x 18 cm

Viime vuosien työskentely on ollut lähestymistä kohti ihmistä. Teosten mittakaava on pienentynyt ihmisen kokoiseksi ja näköiseksi. Imatran moottoritiehanke antoi Korhosen mukaan hänelle juuri valmiudet työskennellä eri mittakaavoissa. Se synnytti myös palavan intohimon ympäristöasioita kohtaan, joka on poikunut ympäristön tilaa käsitteleviä teoksia, joista *Halusin mennä uimaan*, yhteistyössä mediataiteilija Raimo Uunilan kanssa toteutettu teos, on esillä Keravan ja Kajaanin taidemuseoissa. Teoksella on omat verkkosivut osoitteessa: www.uimaan.net ja siihen liittyy absurdi rikosilmoitus meren saastumisesta ja ilmoittautuminen syylliseksi kollektiiviseen saastuttamiseen. *Halusin mennä uimaan* käsittelee sitä, mitä ihminen voi tehdä ja mistä luopua luonnon hyväksi.

NUKKAVIERU 1, 2006
valualumiini, 130 x 42 x 25 cm

”MÄ OLIN JOUTUNU
NURKKAAN, ETTÄ ETEENPÄIN
EI PÄÄSSY JÄ TAAKSEPÄIN EI
USKALTANU KATSOA.”

MARKKU – ALKOHOLISTI, ÄÄNIMONOLOGI 79.57 MIN

**”IHAN TARKOITUSPERÄISESTI OON
VETÄNY IHAN TIEDOSTAENKIN
MONESTI ESIRIPPUA SILMILLE.”**

TARJA – SEKÄKÄYTTÄJÄ, ÄÄNIMONOLOGI 60.57 MIN

NUKKAVIERU 2, 2006
valualumiini, 135 x 62 x 18 cm

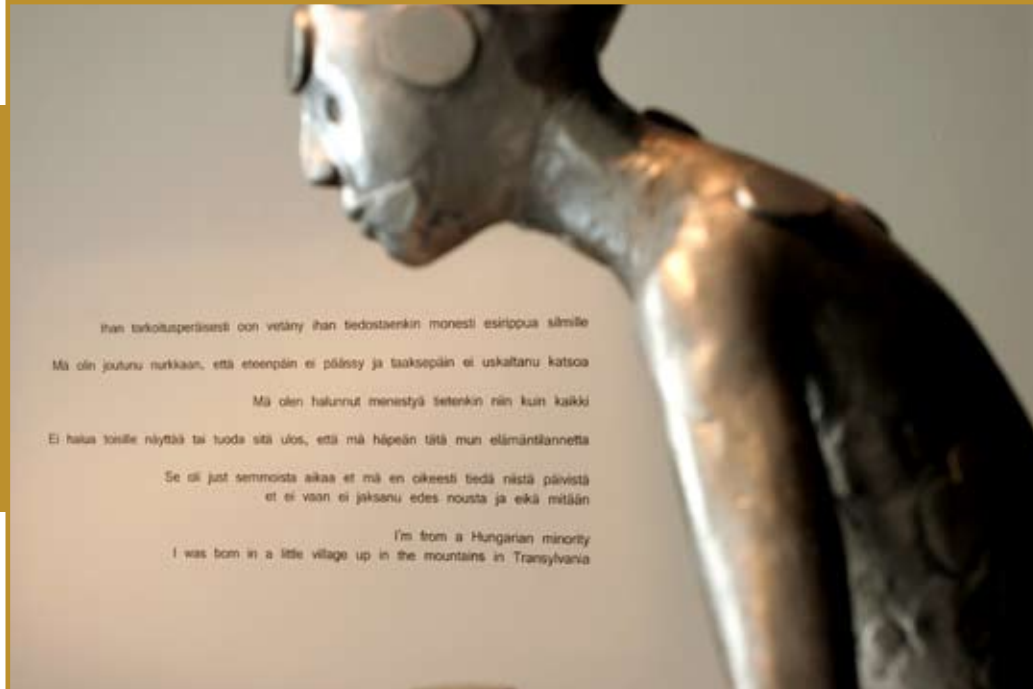
HÄILYVÄ MIELI, 2006
lasikuitu, maali
42 x 55 x 34 cm

**”SE OLI JUST
SEMMOISTA AIKAA ET MÄ EN
OIKEESTI TIEDÄ NIISTÄ PÄIVISTÄ ET EI
VAAN EI JAKSANU EDES NOUSTA JA
EIKÄ MITÄÄN.”**

MAUCCA – MIELENTERVEYSKUNTOUTUJA, ÄÄNIMONOLOGI 77.53 MIN

NUKKAVIERU 2, yksityiskohta

Ihan tavollisperäisesti oon vetäny ihan tiedostienkin monesti esirippua silmille
Mä olin joutunu nurkkaan, että eteenpäin ei päässy ja taaksepäin ei uskaltanu katsoa
Mä olen halunnut menestyä tetenkin rän kuin kaikki
Ei halua koinille näyttää tai tuoda sitä ulos, että mä hiepeän tätä mun elämäntilannetta
Se oli just semmoista aikaa et mä en oikeesti bedä niistä päivistä
et ei vaan ei jaksanu edes nousta ja eikä mitään
I'm from a Hungarian minority
I was born in a little village up in the mountains in Transylvania

MARJUKKA KORHONEN

Asuu ja työskentelee Helsingissä
www.marjukkakorhonen.com

Koulutus

2001 Kuvataideakatemia tutkinto KuM
1994 Repin Instituutti, Pietari, Venäjä

Yksityisnäyttelyt kotimaassa

2009 Kajaanin taidemuseo, Kajaani
2009 Keravan taidemuseo, Kerava
2006 Galleria Sculptor, Helsinki
2001 Galleria Bakeliittibambi, Helsinki
1998 PEMOHT-Remontti, Etelä-Karjalan
taidemuseon galleria
1997 Galleria Sculptor, Helsinki
1993 KuvA:n galleria, Helsinki
1992 Kuvataideakatemia loppuyönäyttely

Yksityisnäyttelyt ulkomailla

1996 Valon alla, Borey Art Gallery, Pietari, Venäjä

Ryhmänäyttelyt ulkomailla

2006 Desire to See, The Nordic House, Reykjavik,
Islanti
2003 Direxions, The Russian Art Museum, Marble
Palace, Pietari, Venäjä
2003 Mir Iskusstvan paluu, Rumjantsev Palace,
Pietari, Venäjä
2000 Peli-Game-Igra, The National Art Museum of
Cluj, Romania
1999 Peli-Game-Igra, Borey Art Gallery, Pietari,
Venäjä

Yhteis- ja ryhmänäyttelyt

2008 Vedenkierto – Waterways, Halokonlahti Green
Art Trilogia II, Salon taidemuseo Veturitalli

2008 Kantri & Urbaani, Galleria Pihatto, Lappeenranta
2008 Todella siistiä, Rauman taidemuseo, Rauma
2007 SoundPoint, Taiteiden yö, Helsingin juhlatiikat
2007 SoundPoint, Etsi kipinä! –tapahtuma, Turku Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2011, Turku
2007 Amerikka, Taidekeskus Ihana, Heinola
2007 ArtPora 2007 Työmaa, Outokummun Vanha Kaivos, Outokumpu
2007 Crime scene 3, Helsingin Taidehallin studio
2007 Crime scene 2, Veneo7 messut, Helsingin messukeskus
2006 Green Art 2006, Salon taidemuseo Veturitali ja Halikonlahti
2005 Taju 2005, Hyvinkää
2003 Mäntän 8. ja 4. (1999) kuvataideviikot
2003 Kantri & Urbaani, Galleria Pihatto, Lappeenranta
2003 Bongaa taide! -kuusi kuvanveistäjää, Jyväskylän kävelykatu
2003 Direxions, Espoon taidemuseo / Galleria Otso, Espoo
2003 Suomen taiteilijain 108. näyttely, Nuoret
2003, Helsingin Taidehalli
2002 Desire to See, Joensuun taidemuseo
2002 VOLTTI, Jyväskylän taidemuseo, Oulun taidemuseo, Suomen Valokuvataiteen museo, Helsinki, ja Mikkelin taidemuseo
2001 VOLTTI, Lönnströmin taidemuseo, Rauma
2001 Peli-Game-Igra, Joensuun taidemuseo
2000 Peli-Game-Igra, Imatran taidemuseo
2000 Ympäristötaitteen biennaali, Imatra
1995 Lusto, Suomen metsämuseo, Punkaharju
1995 Ja 1993, 1992 Nuorten näyttely, Helsingin Taidehalli, Helsinki

1993 Taide 93, Etelä-Karjalan taidemuseo, Lappeenranta
1993 Suvi-Pinx, Sysmä
1993 Puola-näyttely, KuvA:n galleria, Helsinki
1992 Kymen läänin aluenäyttely, Imatran taidemuseo, Etelä-Karjalan taidemuseo, Lappeenranta
1992 Kuvataideakatemia, valmistuneiden näyttely, Helsinki
1991 Galleria Vintti, Kuopio
1990 Entässitte?, Pyynikinlinna, Tampere
1989 Kuvataideakatemia 140-vuotis juhlanäyttely, Helsinki
1988 Imatran kulttuurikeskus, Imatra

Julkiset teokset

1996-98 Pietarintie - mt396, ympäristötaideteokset, Imatra
1994-97 Imandra Idäntie ympäristötaideteokset, vt6, Imatra

Teoksia kokoelmissa

Teresia ja Rafael Lönnströmin säätio

Palkinnot

1996 Kaakkois-Suomen rakennus- ja ympäristötaide palkinto, Ympäristötaitteen säätio ja Kaakkois-Suomen SAFA
1995 Vaneriveistospalkinto, Lusto ja Schauman Wood
1993 Pasilan virastokeskus, korkeakoulujen välinen kutsukilpailu, I lunastus (ryhmä)

Jäsenyydet

Suomen biotaiteen seura (2008), Muu ry (2000), Kuvasto (1999), Suomen Kuvanveistäjäliitto (1994)

ÄÄNIMONOLOGI – NELJÄ HENKILÖTARINAA:

TARJA – SEKAKÄYTTÄJÄ, 60.57 min

MAUCCA – MIELENTERVEYSKUNTOUTUJA, 77.53 min

MARKKU – ALKOHOLISTI, 79.57 min

LAHJA – VELKAANTUNUT, 53.40 min

Monologiin alustukset:

Tarja Heinula, Sofia Koski ja Jari Virman

Äänileikkaus ja studioäänitys: Karl Sinkkonen

ERITYISET KIITOKSET!

Lahja, Markku, Maucca ja Tarja

KIITOS!

Eeva-Maria koti, Kodittomien tuki ry

AA, Anonyymit Alkoholistit

Mielenterveyden keskusliitto ry

Pronssi- ja alumiinivalut:

Lapinlahden Taidevalu Oy

Taidevalimo P. Venäläinen Oy

Näyttelyssunnittelu: Tarja Kunttunen

Graafinen suunnittelu:

Taija Perkiökangas, Keravan Taidemuseo

Valokuvat:

Anu Akkanen

Ilari Järvinen, Museokuva

YDINPERHE, sisko- ja velipuoli, 2009
lasikuitu ja maali, 89 x 45 x 30 cm